

1. 1 cm kalınlıktaki toprağın oluşabilmesi için en az 100-150 yıl gibi bir süreye ihtiyaç vardır. Yağışlı bölgelerde toprak daha hızlı oluşurken kurak bölgelerde bu süre uzayabilir. Öyle ki bazı iklim bölgelerinde ise binlerce yıllık bir sürenin geçmesi gerekir. **Yukarıdaki dünya haritasında belirtilen alanlardan hangilerinde toprak oluşumu için daha fazla süreye ihtiyaç olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. Yukarıdaki görselde verilen delta ovasının oluşabilmesi için;

- I. kıyıda güçlü dalga ve akıntı etkili olmamalı,
II. akarsu bol alüvyon getirmeli,
III. kıyıda gel-git olayı etkili olmamalı,
IV. akarsu yatağı boyunca çözünebilir kayalar olmalı

UNSURLARINDAN HANGİLERİ GEREKLİ DEĞİLDİR?

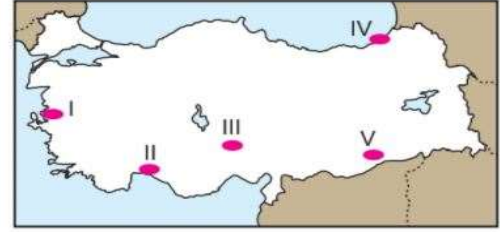
- A) Yalnız III   B) Yalnız IV   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi göç alan yerlerdeki mekânsal değişikliklerden biri **değildir**?

- A) Gecekondulaşma artarak çarpık kentleşme ortaya çıkar.
B) Tarım alanları boş kaldığından tarımsal üretim azalır.
C) Ormanlık alanlar tahrip edilerek yerleşim yerine dönüştürülür.
D) Sanayi tesisleri ve fabrikalar zamanla şehrin içinde kalır.
E) Konut sıkıntısından dolayı ev kiralari artar.

4. Doğal bitki örtüsünün dağılışıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Ekvator ile çöl bölgesi arasında uzun boylu otlardan oluşan savan bitkisi yer alır.
B) Orta kuşağın her mevsim yağışlı bölgelerinde karışık ormanlar yaygındır.
C) Amerika ve Orta Asya içlerinde ilkbaharda yeşerip yazın kuruyan bozkırlar yaygındır.
D) Avrupa'nın güneyi, Afrika'nın güneyi ve Avustralya'nın güneybatısında zeytin, defne, zakkum gibi çalılardan oluşan makiler yaygındır.
E) Kanada, Sibirya, İskandinavya gibi yerlerde geniş yapraklı ağaçlardan oluşan Tayga ormanları yaygındır.

5. Haritada numaralarla gösterilen yerler hakkında aşağıda yapılan açıklamalardan hangisi **yanlıştır**?

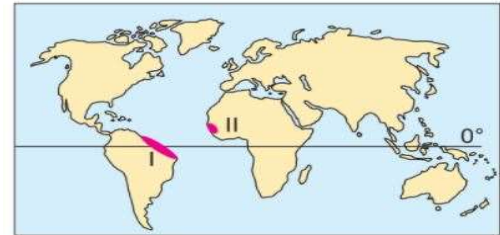
- A) I'de kırılmayla oluşan dağlara rastlanır.
B) II'de karstik şekiller yaygındır.
C) III'de sönmüş yanardağlar ve volkanik arazi bulunur.
D) IV'de dağlar kıyıya paralel uzandığı için falezlere rastlanır.
E) V'de fay hattı geçtiğinden deprem riski yüksektir.

6. Kalker, suda eriyebilen malzemelerin çukur alanlarda birikmesiyle oluşan **kimyasal tortul kayalardan** biridir. Kalkerin kalın örtüler oluşturduğu bir bölgede,

- I. peribacası,   II. traverten,
III. mantarkaya,   IV. mağara

Gibi yer şekillerinden hangilerinin oluşması beklenir?

- A) II ve IV   B) I ve III   C) II ve III   D) III ve IV   E) I ve II

7. Yukarıdaki haritada gösterilen I. ve II. bölgelerin daha önceden birleşik olduğuna kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Yap-boz gibi birbirini tamamlayan bir görüntüde olmaları
B) Aynı iklim şartlarının etkili olması
C) Jeolojik yaşlarının ve yapılarının benzer olması
D) I. bölgedeki yer şekillerinin II. bölgede devam ediyor olması
E) Benzer bitki ve canlı fosillerine sahip olmaları

8. Aşağıda toprak oluşumu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Nemli ve sıcak bölgelerde toprak oluşumu kurak bölgelere göre daha hızlıdır.
- Düz yerlerde toprak kalınlığı eğimli yerlerde göre daha fazladır.
- Gevşek yapıdaki kayaların bulunduğu yerlerdeki toprak oluşumu sert yapıdaki kayaların bulunduğu yerlere göre daha kolaydır.
- 1 cm kalınlığında bir toprak tabakasının oluşumu için en az 100 yıl gereklidir.

Bu bilgiler ile toprak oluşumunu etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisi ilişkilendirilmez?

- A) Zaman   B) İklim   C) Organizmalar
D) Yer şekilleri   E) Ana kaya

- Tuz ve kireç birikimi fazla verimsiz topraklardır.
- Humus bakımından zengin siyah renkli verimli topraklardır.
- Demir oksitce zengin kalkerli arazilerde bulunan kırmızı renkli topraklardır. Akdeniz’de yaygındır.
- Akarsuların getirdiği malzemelerin deltalarda birikmesiyle oluşan verimli topraklardır.

9. Yukarıda özellikleri verilen topraklar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Laterit   B) Terra rosa   C) Alüvyal
D) Çernozyom   E) Çöl toprağı

10. Yeryüzündeki sular genel olarak tuzlu su kaynakları ve tatlı su kaynakları olmak üzere iki gruba ayrılırlar. Aşağıdakilerden hangisi tatlı su kaynaklarından değildir?

- A) Buzullar   B) Nehirler   C) Bataklıklar
D) Kapalı havza gölleri   E) Yeraltı suları

11. Aşağıda 3. Zamana (Tersiyer) ait bazı şekillerinin oluşum süreciyle ilgili bilgiler verilmiştir.

- Toros Dağları, Tetis jeosenklinalinde biriken tortuların yan basınç etkisiyle sıkışarak yükselmesi sonucu oluşmuştur.
- Anadolu yarımadasının tektonik hareketler sonucunda yükselmesi ile Orta Anadolu platoları oluşmuştur.

Bu süreçler aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

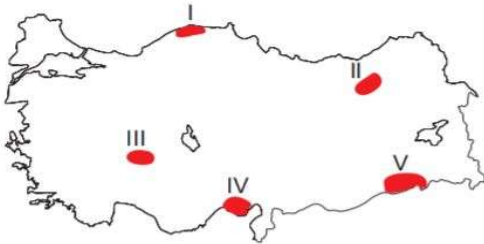
- A) Kuzey Anadolu Dağları'nın oluşması
B) Pamukkale’de travertenlerinin oluşması
C) Türkiye kıyılarında kıyı taraçalarının oluşması
D) Kıyı Ege’de horst-graben sisteminin oluşması
E) Toros Dağları üzerinde deniz kabuklarına ait fosillerin bulunması

12. Göl çeşitleri hakkında bilgiler verilmiştir.

- Volkanik faaliyetlerle oluşmuş çanaklarda suların birikmesi ile meydana gelir.
- İnsanların elektrik enerjisi üretmek, sulama ve içme suyu sağlamak amacıyla akarsuların önünü bir setle kapatmaları sonucu oluşur.
- Kolay eriyebilen taşların bulunduğu arazilerde suların obruk gibi erime çukurları içinde birikmesiyle meydana gelir.
- Lavların bir çukurluk önünü kapatmasıyla meydana gelir.

Aşağıdakilerden hangisi bu göl çeşitlerinden biri değildir?

- A) Volkanik set gölü   B) Karstik göl
C) Krater gölü   D) Buzul gölü
E) Baraj gölü

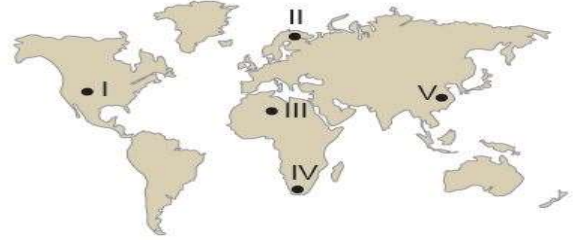
13. Akarsular tarafından taşınan malzemelerin birikmesiyle alüvyal topraklar oluşur. Kolay işlenebilmesi ve mineral madde oranının fazla olması sebebiyle tarımsal verimliliği yüksektir. Bu topraklar harita üzerinde numaralandırılmış yerlerin hangisinde daha yaygın olarak bulunur?

- A) V   B) IV   C) III   D) II   E) I

14. Alfred Wegener’in teorisine göre kıtaların tek parça halinde olduğunu ve parçalanarak günümüzdeki görünümünü kazandığını söylemek mümkündür. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu teoride kanıt olarak kullanılamaz?

- A) Kıtalar arasında büyük su kütlelerinin bulunması
B) Farklı kıtalarda aynı türlere ait fosillerin bulunması
C) Kıtaların sınırlarının yapboz parçaları gibi birbirine uyması
D) Farklı kıtalardaki kayaç, toprak ve bitki türlerinin aynı olması
E) Kıtalardaki bazı sıradağların birbirinin devamı şeklinde Uzanması

15. Dış kuvvetler tarafından aşındırılarak taşınan malzemelerin birikmesiyle oluşan topraklara azonal topraklar adı verilmektedir. Bu azonal topraklardan biri de morenlerdir.

Harita üzerinde numaralanmış bölgelerin hangisinde morenlerin daha yaygın olarak görülmesi beklenir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

- I. Orta kuşağın denizden uzak iç kesimlerinde bozkır bitki topluluğu yaygındır.
II. Makilerin tahrip edilmesiyle ortaya çıkan bitki topluluklarına savan denir.
III. Bozkır, çayır, savan ve tundra ot topluluklarındadır.
IV. Akdeniz ikliminde yer alan makiler ağaç formasyonudur

16. Bitki toplulukları ile ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) II ve IV.   E) III ve IV.

17. Gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızının düşük olması bu ülkeler için gelecekte sorun oluşturacaktır. Aşağıda verilenlerden hangisi bu duruma bağlı olarak oluşacak sorunlar arasında gösterilebilir?

- A) Kişi başına düşen milli gelirin azalması
B) Konut yetersizliğinin ortaya çıkması
C) İş gücü potansiyelinin azalması
D) Beslenme sorununun artması
E) Doğal kaynak tüketiminin artması

18. Aşağıdakilerden hangisi Dünya’da nüfusun dağılışı üzerinde etkili olan doğal faktörlerden biri değildir?

- A) İklim   B) Yer şekilleri   C) Tarımsal faaliyetler
D) Su kaynakları   E) Bitki örtüsü

19. Nüfus piramidi, nüfusun cinsiyete ve yaş gruplarına dağılımını gösteren grafiklerdir. Türkiye’nin nüfus piramidine bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Nüfus yoğunluğu   B) Ortalama yaşam süresi
C) Nüfus artış hızı   D) Nüfus miktarı
E) Doğum oranı

CEVAPLAR: 1E 2B 3B 4E 5E 6A 7B 8C 9A 10D 11B 12D 13B 14A 15B 16”B 17C 18C 19A